

Số: /UBND-NC

Bắc Giang, ngày tháng 7 năm 2023

BÁO CÁO

Sơ kết 03 năm thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg ngày 25/5/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản

Thực hiện Công văn số 1770/BCA-CSHS ngày 05/6/2023 của Bộ Công an về việc sơ kết 03 năm thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg ngày 25/5/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản (gọi tắt là Chỉ thị 21/CT-TTg); Chủ tịch UBND tỉnh báo cáo như sau:

I. TÌNH HÌNH HOẠT ĐỘNG LỪA ĐẢO CHIẾM ĐOẠT TÀI SẢN

1. Trước khi ban hành Chỉ thị số 21/CT-TTg, hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên địa bàn tỉnh Bắc Giang diễn biến phức tạp với nhiều phương thức, thủ đoạn tinh vi gây bức xúc trong dư luận xã hội, ảnh hưởng đến an ninh trật tự, hoạt động sản xuất của doanh nghiệp và đời sống Nhân dân.

2. Trong 03 năm thực hiện Chỉ thị 21/CT-TTg, Tỉnh ủy, UBND tỉnh tiếp tục chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, địa phương tích cực tham gia vào công tác đấu tranh phòng chống tội phạm liên quan đến lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Các biện pháp được triển khai đồng bộ, quyết liệt, từng bước mang lại những hiệu quả rõ rệt; công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật được chú trọng, triển khai thực hiện sâu rộng đến từng thôn, bản, tổ dân phố tạo sự chuyển biến trong nhận thức, ý thức chấp hành pháp luật của Nhân dân; công tác quản lý nhà nước đối với các lĩnh vực, ngành nghề kinh doanh có điều kiện về ANTT được siết chặt; công tác kiểm tra, xử lý các hành vi vi phạm được đẩy mạnh...

Tuy nhiên, hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản còn diễn biến phức tạp, với nhiều phương thức, thủ đoạn tinh vi, nhất là các đối tượng sử dụng công nghệ cao để thực hiện hành vi phạm tội. Từ ngày 25/5/2020 đến ngày 24/5/2023, các cơ quan tổ tụng tỉnh Bắc Giang đã tiếp nhận 498 tin báo, tố giác về tội phạm liên quan đến hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; chiếm đoạt số tiền hơn 1.250 tỷ đồng.

3. Một số phương thức thủ đoạn của các đối tượng hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản:

* *Lừa đảo truyền thống: 419 tin. Trong đó:*

- Đầu tư bất động sản: 94 tin.
- Giả danh, chạy việc, dự án: 24 tin.
- Kêu gọi góp vốn đầu tư, kinh doanh, phát hành trái phiếu: 11 tin.
- Lừa đảo khác: 290 tin.

* *Lừa đảo sử dụng công nghệ cao để gây án: 79 tin. Trong đó:*

- Giả mạo cán bộ cơ quan, tổ chức, để lừa đảo: 11 tin.
- Kết bạn tặng quà: 06 tin.
- Hách tài khoản mạng xã hội: 19 tin.
- Lừa trúng thưởng, bán hàng qua mạng: 12 tin.
- Tuyển dụng việc làm, cộng tác viên bán hàng: 7 tin.
- góp vốn kinh doanh đa cấp, tiền ảo: 5 tin.
- Vay qua APP: 4 tin.
- Lừa đảo khác: 15 tin.

II. KẾT QUẢ 03 NĂM THỰC HIỆN CHỈ THỊ 21/CT-TTg

1. Công tác quán triệt, tổ chức triển khai thực hiện

Quán triệt chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Chỉ thị số 21/CT-TTg, UBND tỉnh Bắc Giang đã ban hành Kế hoạch số 2800/KH-UBND ngày 29/6/2020 về việc thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg ngày 25/5/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; đồng thời chỉ đạo các đơn vị, địa phương triển khai thực hiện nghiêm túc, đạt hiệu quả.

Công an tỉnh với vai trò là Cơ quan Thường trực trong tham mưu, tổ chức thực hiện Kế hoạch của Chủ tịch UBND tỉnh đã chủ động phối hợp với Văn phòng UBND tỉnh theo dõi, hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra các cơ quan, đơn vị có liên quan việc thực hiện kế hoạch; chủ động ban hành nhiều kế hoạch, văn bản chỉ đạo Công an các đơn vị, địa phương trong công tác phòng chống tội phạm¹; phối hợp với các đơn vị có liên quan tổ chức ký kết các quy chế phối hợp trong công tác đấu tranh phòng chống tội phạm²

Các cơ quan, đơn vị, địa phương đã căn cứ chức năng, nhiệm vụ được giao đã tổ chức quán triệt, triển khai sâu rộng đến toàn thể cán bộ viên chức trong ngành. Định kỳ tiến hành sơ, tổng kết và thực hiện tốt chế độ thông tin, báo cáo. Công tác bố trí nguồn lực, hậu cần, tài chính để triển khai, thực hiện Kế hoạch của Chủ tịch UBND tỉnh về thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg được đảm bảo và đúng quy định³.

¹ Công văn số 652/CAT-TM ngày 12/4/2022 về việc đề nghị phối hợp tuyên truyền phòng, chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng; Công văn số 2690/CAT-CSHS ngày 14/10/2022 về việc kiến nghị UBND các huyện, thành phố tăng cường ngăn chặn thủ đoạn lừa đảo chiếm đoạt tài sản dưới hình thức mua hàng kém chất lượng giá cao; Công văn số 32/CAT-CSHS ngày 06/01/2023 về việc kiến nghị các Cơ quan Trung ương trên địa bàn tỉnh, các sở, ban, ngành, đoàn thể tỉnh và UBND các huyện, thành phố về thông báo phương thức, thủ đoạn mới của tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản; Tham mưu UBND tỉnh ban hành Công văn số 4973/UBND-NC ngày 14/9/2021 chỉ đạo các sở, ngành thực hiện các biện pháp phòng, chống tội phạm sử dụng CNC và có yếu tố nước ngoài...

² Ký kết quy chế phối hợp với Sở GD&ĐT trong thực hiện nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự an toàn xã hội, đấu tranh phòng chống tội phạm, vi phạm pháp luật khác trong ngành giáo dục; ký kết với Sở thông tin và truyền thông kế hoạch phối hợp trong công tác đảm bảo an ninh quốc gia, TTATXH, đấu tranh phòng chống tội phạm thuộc lĩnh vực thông tin và truyền thông trên địa bàn tỉnh Bắc Giang...

³ Sở Giáo dục và đào tạo tỉnh đã ban hành Công văn số 476/SGDĐT ngày 19/4/2022 về việc tuyên truyền, phòng chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng; UBND các huyện, thành phố đã ban hành cơ chế, chính sách an sinh xã hội, xây dựng nông thôn mới, xóa đói giảm nghèo, tạo công ăn việc làm cho người lao động...

2. Công tác tuyên truyền phòng ngừa lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật về phương thức, thủ đoạn hoạt động của tội phạm về TTXH nói chung và của các đối tượng lừa đảo chiếm đoạt tài sản nói riêng. Hình thức, nội dung tuyên truyền đa dạng, sáng tạo phù hợp với địa bàn, đối tượng tiếp thu. Chỉ đạo các sở, ban, ngành, đoàn thể, các cơ quan báo, đài để tuyên truyền rộng rãi các phương thức, thủ đoạn mới của tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản như: Việc lừa đảo qua hệ thống bán hàng trực tuyến, mua hàng qua mạng, sử dụng thẻ tín dụng giả mua hàng, nhận hàng miễn phí có giá trị từ nước ngoài chuyển về, đưa đi xuất khẩu lao động nước ngoài, gọi điện giả danh cán bộ Công an, Viện kiểm sát, cán bộ cấp cao, đặt tiền mua bán bất động sản, sử dụng công nghệ cao để thực hiện hành vi lừa đảo... để quần chúng Nhân dân nắm được qua đó nâng cao ý thức cảnh giác, chủ động phòng ngừa, tố giác tội phạm.

3. Công tác triển khai, phổ biến, giáo dục pháp luật và xây dựng, hoàn thiện các văn bản pháp luật

- Công an tỉnh với vai trò là Cơ quan Thường trực trong tham mưu thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg đã chủ động tuyên truyền, phổ biến các quy định của pháp luật liên quan đến hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; phương thức, thủ đoạn của các đối tượng. Hình thức tuyên truyền đa dạng như: phát bản tin, viết bài, tổ chức tuyên truyền tại các khu dân cư, khu công nghiệp, trường học và trên Trang thông tin điện tử, fanpage của Công an tỉnh, Công an các huyện, thành phố; quán triệt đến cán bộ, công chức, viên chức, lực lượng vũ trang không tham gia, tiếp tay cho hoạt động lừa đảo.

- Ủy ban Mặt trận Tổ quốc tỉnh và các tổ chức thành viên tiếp tục tổ chức các hoạt động tuyên truyền: *“Vận động toàn dân tham gia phòng ngừa, phát hiện, tố giác tội phạm; cảm hóa, giáo dục, cải tạo người phạm tội tại gia đình và cộng đồng dân cư”*; *“Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”*. Đồng thời phối hợp với chính quyền, địa phương và Công an cùng cấp củng cố, nhân rộng các mô hình, câu lạc bộ quần chúng tham gia bảo đảm an ninh, trật tự ở cơ sở theo hướng *“Tự quản, tự phòng, tự bảo vệ, tự hoà giải”* và các chính sách, hỗ trợ các thành viên vay vốn từ ngân hàng, tổ chức tài chính hợp pháp.

- Ngân hàng Nhà nước Việt Nam Chi nhánh tỉnh Bắc Giang đã tổ chức tuyên truyền, phổ biến sâu rộng các văn bản pháp luật đến mọi tầng lớp Nhân dân. Kịp thời triển khai các quy định của Ngân hàng nhà nước Việt Nam ban hành đối với việc ứng dụng các phương tiện thanh toán mới, tiên tiến, đảm bảo chặt chẽ, an toàn.

- Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh hướng dẫn các cơ quan báo chí và hệ thống thông tin cơ sở tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền về phương thức, thủ đoạn, hậu quả của tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản, kết quả phòng ngừa, xử lý của các lực lượng chức năng để người dân nâng cao nhận thức, kịp thời cung cấp thông tin, tố giác hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

- Các Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Xây dựng, Sở Nông nghiệp và phát triển nông thôn căn cứ và chức năng, nhiệm vụ của từng ngành đã chủ động tuyên truyền các chính sách, kế hoạch trong công tác quản lý nhà nước trên các lĩnh vực như: Quy hoạch, Kế hoạch sử dụng đất, giao đất, cho thuê đất, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu đất và các tài sản gắn liền trên đất, các dự án phát triển đô thị, quy hoạch xây dựng, công sở, bất động sản...

- Sở Lao động - Thương binh và Xã hội đã thông tin công khai, rộng rãi cho người dân về các doanh nghiệp, tổ chức hoạt động dịch vụ việc làm, đưa người lao động đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng. Tăng cường các hoạt động thông tin, tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật đối với người lao động làm việc tại các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh; thông tin công khai, rộng rãi về các cơ sở, doanh nghiệp được phép hoạt động trong lĩnh vực dịch vụ việc làm, đưa người đi lao động ở nước ngoài...

- UBND các huyện, thành phố đã chỉ đạo thông tin rộng rãi, kịp thời trên hệ thống Đài Truyền thanh đến tận xã, phường, thị trấn về phương thức, thủ đoạn, hậu quả của tội phạm và các vi phạm pháp luật có liên quan đến hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản, kết quả phòng ngừa, xử lý của các cơ quan chức năng để người dân nâng cao nhận thức, kịp thời cung cấp các thông tin, tố giác khi phát hiện hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

Công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật của các đơn vị, địa phương trong thời gian qua đã phát huy tích cực và đạt hiệu quả cao trong công tác phòng ngừa, xử lý tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản, đặc biệt là Chỉ thị số 21/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ đã đi vào cuộc sống, mọi người dân đều hưởng ứng và nhận thức, ý thức chấp hành pháp luật của Nhân dân được nâng cao.

4. Công tác nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước trong phòng ngừa, đấu tranh với hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản

- Công an tỉnh đã chỉ đạo công an các đơn vị, địa phương rà soát, nắm tình hình các băng, nhóm, đối tượng có biểu hiện huy động vốn kinh doanh theo phương thức đa cấp, trái pháp luật, lãi suất vay cao quá mức quy định; thường xuyên kiểm tra cư trú tại địa bàn cơ sở, kiểm soát chặt chẽ hoạt động lưu trú. Tổ chức kiểm danh, kiểm diện, gọi hỏi, răn đe, cảm hóa, giáo dục đối với các đối tượng có liên quan đến hoạt động “lừa đảo chiếm đoạt tài sản”; rà soát, thống kê các tổ chức, cá nhân có biểu hiện kinh doanh đa cấp, huy động vốn trái phép dưới các hình thức bóc lột họ, lãi suất cao vượt mức quy định; yêu cầu các tổ chức, cá nhân viết cam kết chấp hành đúng các quy định của pháp luật, không có hoạt động vi phạm pháp luật, không để xảy ra mất an ninh trật tự tại địa bàn.

- Ủy ban Mặt trận Tổ quốc tỉnh; Sở Tư pháp tỉnh, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh đã phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan rà soát, nghiên cứu, đề xuất sửa đổi, bổ sung các văn bản quy phạm pháp luật nhằm khắc phục những vướng mắc, bất cập liên quan đến hoạt động kinh doanh đa cấp, huy động vốn, đầu tư tiền ảo....

- Sở Thông tin và Truyền thông tăng cường quản lý các nội dung quảng cáo đăng tải trên báo chí, môi trường mạng, xuất bản, quảng cáo tích hợp trên các sản phẩm dịch vụ bưu chính, viễn thông, công nghệ thông tin, thuê bao di động, thuê bao Internet, loại bỏ “sim rác”. Chỉ đạo các doanh nghiệp viễn thông, Internet lưu giữ đầy đủ, chính xác, bảo mật thông tin cá nhân của người sử dụng dịch vụ; tăng cường kiểm tra, giám sát hoạt động hợp tác với các tổ chức, doanh nghiệp cung cấp dịch vụ trên hạ tầng mạng, không cung cấp dịch vụ có nội dung lừa đảo; chủ động triển khai các biện pháp cảnh báo, hỗ trợ bảo vệ người sử dụng.

- Sở Tư pháp tỉnh đã chỉ đạo, quán triệt công chứng viên, người thực hiện công chứng, chứng thực, thừa phát lại tuân thủ nguyên tắc hành nghề, thực hiện đúng thẩm quyền và trách nhiệm theo quy định của pháp luật; xử lý nghiêm hành vi tiếp tay cho hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của Nhà nước, tổ chức và cá nhân.

- Ngân hàng nhà nước chi nhánh tỉnh Bắc Giang chỉ đạo các Ngân hàng thương mại, các tổ chức tín dụng trên địa bàn tỉnh nâng cao hiệu quả công bảo mật thông tin cho khách hàng, chủ động phát hiện, phòng ngừa, ngăn chặn tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát các tổ chức tín dụng trên địa bàn tỉnh, đảm bảo các tổ chức tín dụng hoạt động an toàn, hiệu quả và kịp thời phát hiện, xử lý các vi phạm

- Các sở, ban, ngành, địa phương: Nâng cao nhận thức cho cán bộ, công chức, viên chức và người lao động cơ bản chấp hành nghiêm pháp luật về giao dịch, vay mượn, huy động, sử dụng vốn an toàn, không tham gia hoạt động góp vốn, huy động vốn và môi giới, bao che, tiếp tay cho các đối tượng hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản, kinh doanh, bán hàng đa cấp... trái pháp luật, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm.

5. Công tác phát hiện, tiếp nhận, xử lý, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án lừa đảo chiếm đoạt tài sản

5.1. Công tác phát hiện, tiếp nhận và điều tra, xử lý

Chỉ đạo triển khai, tổ chức tốt công tác tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo tội phạm và kiến nghị khởi tố liên quan đến tội phạm và vi phạm pháp luật trong hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Trong 03 năm thực hiện Chỉ thị 21/CT-TTg (Từ ngày 25/5/2020 đến ngày 24/5/2023), các cơ quan tố tụng tỉnh Bắc Giang tiếp nhận giải quyết 498 tin báo, tố giác về tội phạm và kiến nghị khởi tố liên quan đến hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Trong đó:

- Khởi tố vụ án: 218 vụ = 221 bị can:
- Không khởi tố: 100 tin.
- Chuyển cơ quan khác: 19 tin.
- Tạm đình chỉ: 127 tin.
- Xử lý hành chính: 03 tin.
- Đang giải quyết: 31 tin.

*** Đánh giá số liệu tăng/giảm từng năm**

- Về tin báo:
- + Từ 25/5/2020 đến 24/5/2021: Tiếp nhận 161 tin.

+ Từ 25/5/2021 đến 24/5/2022: Tiếp nhận 179 tin (Tăng 18 tin = 11,2% so với cùng kỳ năm 2021).

+ Từ 25/5/2022 đến 24/5/2023: Tiếp nhận 158 tin (Giảm 21 vụ = 11,7% so với cùng kỳ năm 2022)

- Về án thụ lý:

+ Từ 25/5/2020 đến 24/5/2021: Thụ lý 69 vụ.

+ Từ 25/5/2021 đến 24/5/2022: Thụ lý 88 vụ (Tăng 19 vụ = 27,5% so với cùng kỳ năm 2021).

+ Từ 25/5/2022 đến 24/5/2023: Thụ lý 61 vụ (Giảm 27 vụ = 30,7% so với cùng kỳ năm 2022).

5.2. Công tác truy tố

Trong 03 năm thực hiện Chỉ thị 21/CT-TTg, Viện Kiểm sát Nhân dân hai cấp tỉnh Bắc Giang đã Quyết định truy tố 188 vụ án lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Trong đó:

+ Từ 25/5/2020 đến 24/5/2021: Truy tố 55 vụ.

+ Từ 25/5/2021 đến 24/5/2022: Truy tố 76 vụ (Tăng 21 vụ = 38,2% so với cùng kỳ năm 2021).

+ Từ 25/5/2022 đến 24/5/2023: Truy tố 57 vụ (Giảm 19 vụ = 25% so với cùng kỳ năm 2022).

5.3. Công tác xét xử

Trong 03 năm thực hiện Chỉ thị 21/CT-TTg, Tòa án Nhân dân hai cấp tỉnh Bắc Giang đã đưa ra xét xử 177 vụ án lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Trong đó:

+ Từ 25/5/2020 đến 24/5/2021: Xét xử 50 vụ.

+ Từ 25/5/2021 đến 24/5/2022: Xét xử 73 vụ (Tăng 23 vụ = 46% so với cùng kỳ năm 2021).

+ Từ 25/5/2022 đến 24/5/2023: Xét xử 54 vụ (Giảm 19 vụ = 26% so với cùng kỳ năm 2022).

III. NHẬN XÉT, ĐÁNH GIÁ; KIẾN NGHỊ VÀ ĐỀ XUẤT

1. Ưu điểm

Trong 03 năm thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg, tình hình tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản đã được kiểm chế, giảm cả về số lượng và mức độ nghiêm trọng; công tác kiểm tra, xử lý các hành vi vi phạm có liên quan đến hoạt động lừa đảo được đẩy mạnh; các cơ quan, đơn vị, địa phương đã phối hợp tham gia tuyên truyền sâu rộng đến các cơ quan, doanh nghiệp, nhà trường và Nhân dân về phương thức, thủ đoạn hoạt động của tội phạm; phát động phong trào toàn dân bảo vệ ANTT, nâng cao nhận thức và ý thức chấp hành pháp luật của người dân trong phòng ngừa, ngăn chặn, phát hiện tội phạm và các vi phạm pháp luật có liên quan đến hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

Trong công tác điều tra đã khám phá nhiều vụ án lớn, phức tạp, đề nghị truy tố các đối tượng phạm tội trước pháp luật được các ngành, các cấp ghi nhận

đánh giá cao, Nhân dân đồng tình ủng hộ; đồng thời có tác dụng răn đe, góp phần hạn chế sự gia tăng của tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

2. Tồn tại, khó khăn, vướng mắc

- Các đối tượng có sự am hiểu nhất định về pháp luật, thực hiện hành vi lừa đảo với phương thức, thủ đoạn tinh vi, xảo quyệt, có sự tính toán kỹ lưỡng trước khi gây án. Một số đối tượng có trình độ về công nghệ thông tin, sử dụng tài khoản ảo, sim điện thoại không đăng ký thông tin chính chủ, sử dụng Giấy chứng minh Nhân dân giả để đăng ký tài khoản ngân hàng gây không ít khó khăn cho Cơ quan điều tra trong quá trình xác minh, làm rõ bản chất sự việc cũng như xử lý đối tượng trước pháp luật.

- Nhận thức về xã hội, pháp luật của người dân còn hạn chế, nhất là trong lứa tuổi trung và cao tuổi, vùng nông thôn, miền núi; cùng với tâm lý nhẹ dạ, cả tin, thiếu cảnh giác, một số người do tâm lý háms lợi nên đã bị các đối tượng tội phạm lợi dụng để lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

- Công tác phối hợp của một số cơ quan, tổ chức, nhất là các ngân hàng, công ty cung cấp dịch vụ Internet, viễn thông trong cung cấp thông tin, tài liệu liên quan đến loại tội phạm này có lúc chưa kịp thời, ảnh hưởng đến tiến độ điều tra, xác minh giải quyết vụ việc.

- Đối với tội phạm sử dụng công nghệ cao:

+ Hầu hết các bị hại khi chuyển tiền đều không biết đối tượng lừa đảo là ai, ở đâu; khi biết bị lừa đảo mới trình báo cơ quan công an, nên đối tượng đã rút tiền, xóa dấu vết, gây khó khăn cho công tác xác minh, điều tra; việc thu thập chứng cứ, dữ liệu điện tử còn gặp nhiều khó khăn, gần như không thu được tài liệu, chứng cứ.

+ Các ứng dụng mạng xã hội có trụ sở đại diện tại Việt Nam (Zalo, Facebook, Viber...) không phối hợp, cung cấp tài liệu phục vụ công tác điều tra, xác minh.

+ Công tác quản lý tài khoản, thông tin cá nhân của khách hàng chưa chặt chẽ, việc mua bán tài khoản ngân hàng còn diễn ra dễ dàng. Đối tượng phạm tội thường thông qua nhiều tài khoản ngân hàng và nhiều đối tượng trung gian nên việc xác định trách nhiệm của các bên trung gian trong công tác điều tra gặp nhiều khó khăn, vướng mắc.

+ Tình trạng sim rác, đăng ký thông tin thuê bao không chính chủ còn nhiều nên việc xác minh thông tin các đối tượng phạm tội qua thông tin đăng ký thuê bao thường không hiệu quả dẫn đến khó xác định đối tượng.

+ Hiệu quả công tác phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị có liên quan trong đấu tranh, phòng chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản chưa cao; việc cung cấp thông tin tài liệu (thông tin thuê bao, sao kê tài khoản, IP đường truyền...) trong một số vụ việc, vụ án còn chậm chễ, ảnh hưởng tới tiến độ điều tra, xác minh vụ việc.

- Trang thiết bị kỹ thuật còn thiếu, chưa đáp ứng được yêu cầu đặt ra trong công tác đấu tranh, phòng, chống tội phạm đặc biệt là tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng. Năng lực, trình độ sử dụng công nghệ

thông tin của cán bộ làm công tác điều tra còn hạn chế; lực lượng Điều tra viên, Cán bộ điều tra trực tiếp giải quyết vụ việc ở cấp huyện dù có nhiều cố gắng nhưng còn chưa đồng đều, chưa đáp ứng được yêu cầu đặt ra. Điều này đã làm ảnh hưởng đến kết quả trong hoạt động điều tra đối với tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

3. Nguyên nhân của tồn tại

Tình hình tội phạm liên quan đến lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên địa bàn tỉnh còn nhiều diễn biến phức tạp, chủ yếu là do một số nguyên nhân sau: Công tác tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước trong phát triển kinh tế - xã hội và phòng ngừa các hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản có lúc, có nơi còn chưa sâu rộng, kịp thời; người dân chưa được tiếp cận kịp thời đầy đủ, chính xác thông tin, nhất là các thông tin về quy hoạch, chế độ, chính sách an sinh xã hội, đầu tư, sản xuất, kinh doanh... Một bộ phận quần chúng Nhân dân nhận thức còn hạn chế, mất cảnh giác để tội phạm lợi dụng thực hiện hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Các quy định pháp luật về một số lĩnh vực chưa đầy đủ, thiếu đồng bộ, chưa phù hợp với thực tiễn, chưa được hướng dẫn, sửa đổi, bổ sung kịp thời. Công tác quản lý nhà nước ở nhiều lĩnh vực như tài chính, ngân hàng không gian mạng, đất đai, công chứng... còn tồn tại sơ hở, thiếu sót; phối hợp giữa các cơ quan, các ngành, các cấp chưa đồng bộ, chặt chẽ, hiệu quả chưa cao; cấp ủy, người đứng đầu một số địa phương thiếu quyết liệt trong chỉ đạo phòng ngừa, xử lý các hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

4. Kiến nghị, đề xuất

Một là, các cơ quan, đơn vị, địa phương, cơ quan truyền thông cần tăng cường hơn nữa công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao hiểu biết và ý thức chấp hành pháp luật trong Nhân dân, nhất là đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến về phương thức, thủ đoạn hoạt động của các đối tượng lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Từ đó tạo ra dư luận rộng khắp, lên án các hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Tổ chức thực hiện hiệu quả phong trào toàn dân bảo vệ ANTT tại cơ sở.

Hai là, hệ thống Ngân hàng cần quản lý chặt chẽ đối với đối tượng làm thủ tục vay tiền và thế chấp tài sản thông qua việc xác minh nguồn gốc tài sản thế chấp, người thế chấp và mục đích sử dụng. Kiểm soát chặt chẽ quá trình mở tài khoản, sử dụng tài khoản; phòng ngừa, ngăn chặn việc sử dụng tài khoản ngân hàng để lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

Ba là, tiến hành rà soát, đánh giá các lĩnh vực dễ phát sinh các hoạt động lừa đảo; rà soát các quy định của pháp luật về đầu tư, huy động vốn, mua bán, chuyển nhượng bất động sản... để phát hiện sơ hở, thiếu sót, bất cập, đề xuất cấp có thẩm quyền sửa đổi phù hợp với thực tiễn tình hình, góp phần phòng, chống loại tội phạm này.

Bốn là, liên ngành Trung ương cần sớm ban hành các văn bản hướng dẫn cụ thể việc xử lý đối với một số loại tội mới được quy định trong BLHS như Điều 291 “Tội thu thập, tàng trữ, trao đổi, mua bán, công khai hoá trái phép thông tin về tài khoản ngân hàng”, phòng ngừa, ngăn chặn việc sử dụng các thông tin tài khoản ngân hàng được mua bán để phạm tội.

Năm là, tăng cường mở các lớp tập huấn trang bị kiến thức, kỹ năng cho các lực lượng thực hiện công tác đấu tranh, phòng chống tội phạm. Trang cấp kinh phí, thiết bị, phương tiện phục vụ công tác đấu tranh, phòng chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

IV. DỰ BÁO TÌNH HÌNH VÀ NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP TRONG THỜI GIAN TỚI

1. Dự báo tình hình

Trong thời gian tới, các hoạt động sản xuất, kinh doanh được phục hồi và đẩy mạnh; cùng với sự phát triển của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, sự chuyển dịch sang nền kinh tế số và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng trên tất cả các lĩnh vực, các sản phẩm tài chính ngày càng đa dạng, nhiều hình thức giao dịch điện tử, trực tuyến được triển khai, trong khi năng lực tiếp cận kinh tế số của tỉnh còn hạn chế, các yếu tố nền tảng như thể chế, hạ tầng, nguồn nhân lực chất lượng cao, công nghệ còn thấp, tình hình tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản, nhất là lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng sẽ tiếp tục có những diễn biến phức tạp, có chiều hướng gia tăng với nhiều phương thức, thủ đoạn ngày càng tinh vi, xảo quyệt, hoạt động xuyên quốc gia, có sự cấu kết giữa nhiều đối tượng trong và ngoài nước, nếu không kịp thời phát hiện, ngăn chặn thì hậu quả thiệt hại sẽ rất nghiêm trọng. Do đó, các tổ chức, doanh nghiệp và người dân cần nêu cao tinh thần cảnh giác, chủ động phòng ngừa, kịp thời phát hiện những vấn đề có dấu hiệu không bình thường, nghi vấn hoạt động phạm tội để thông báo đến cơ quan chức năng xử lý, giải quyết, tránh những hậu quả đáng tiếc xảy ra.

2. Những nhiệm vụ và giải pháp trong thời gian tới

Để phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản trong thời gian tới, các cơ quan, đơn vị, địa phương thực hiện tốt một số nhiệm vụ trọng tâm sau:

Một là, tiếp tục triển khai quyết liệt các nhiệm vụ, giải pháp trong Kế hoạch số 2800/KH-UBND ngày 29/6/2020 của UBND tỉnh về việc thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg. Các ngành chủ động tổ chức thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp do Bộ, ngành Trung ương chỉ đạo; Chủ động tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương thực hiện nghiêm Chỉ thị số 21/CT-TTg; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quản lý nhà nước về an ninh, trật tự; phối hợp với các cơ quan chức năng thành lập Tổ liên ngành tiến hành kiểm tra, xử lý nghiêm vi phạm của các cơ sở kinh doanh có dấu hiệu hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về ANTT, tập trung đánh giá, xác định những lĩnh vực, ngành nghề dễ phát sinh tội phạm lừa đảo, qua đó xây dựng kế hoạch, biện pháp phòng ngừa phù hợp, đạt hiệu quả.

Hai là, tiếp tục tham mưu, hoàn thiện những quy định của hệ thống pháp luật về tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản: Phân định rõ hơn hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản với những hành vi thuộc về tranh chấp kinh tế, dân sự; hướng dẫn cụ thể về thủ đoạn gian dối và hành vi chiếm đoạt trong tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

Ba là: tăng cường phối hợp với các cơ quan truyền thông, báo chí trong thông tin, tuyên truyền về phương thức, thủ đoạn, hậu quả của tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

Bốn là, nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước đối với các ngành nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện về an ninh trật tự; các sở, ban ngành chức năng của tỉnh và UBND các huyện, thành phố siết chặt công tác cấp phép cho các cơ sở kinh doanh dịch vụ hỗ trợ tài chính, kinh doanh, bán hàng đa cấp, tổ chức môi giới xuất khẩu lao động, việc làm... Phát hiện xử lý kịp thời các tổ chức, cá nhân có dấu hiệu hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; tăng cường công tác quản lý nhân, hộ khẩu, quản lý đối tượng.

Năm là, tăng cường các biện pháp phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn, xử lý các hoạt động thu thập, mua bán, phát tán, sử dụng trái phép dữ liệu, thông tin cá nhân, mua bán tài khoản ngân hàng, huy động vốn đầu tư tiền ảo, tuyển cộng tác viên online... Phối hợp tổ chức tốt công tác quản lý các nội dung quảng cáo, đăng bài về hoạt động cho vay trực tuyến trên không gian mạng, huy động vốn đầu tư tiền ảo, tuyển cộng tác viên online.... Cơ quan điều tra tiếp tục làm tốt công tác tiếp nhận, xử lý tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố có liên quan đến hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; đồng thời, phối hợp tốt với các cơ quan tư pháp trong phát hiện, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án liên quan đến lừa đảo chiếm đoạt tài sản, nhất là các vụ án sử dụng công nghệ cao để thực hiện hành vi phạm tội hoặc có yếu tố nước ngoài.

Sáu là, Công an tỉnh tăng cường các biện pháp phòng ngừa, đấu tranh, xử lý đối với hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; thường xuyên mở các đợt cao điểm tấn công trấn áp tội phạm gắn với đấu tranh, triệt phá các băng nhóm tội phạm hình sự nói chung và tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản nói riêng.

Bảy là: nâng cao hiệu quả công tác phối hợp giữa các cơ quan tư pháp: Công an, Viện Kiểm sát, Tòa án trong đánh giá chứng cứ, thu thập tài liệu...; đẩy nhanh tiến độ công tác điều tra, truy tố xét xử các vụ án phức tạp, nghiêm trọng...; tham mưu, đề xuất lựa chọn một số vụ án điển hình đưa ra xét xử công khai nhằm tạo sức răn đe, phòng ngừa tội phạm có ý định thực hiện hành vi phạm tội lừa đảo chiếm đoạt tài sản./.

Nơi nhận:

- VP Chính phủ; Bộ Công an (Cục CSHS);
- TT Tỉnh ủy, TT HĐND tỉnh;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- UBMTTQ, các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh;
- Các sở, cơ quan thuộc UBND tỉnh;
- Bộ CHQS tỉnh, Công an tỉnh;
- TAND tỉnh, VKSND tỉnh, Cục THAHS tỉnh;
- UBND các huyện, thành phố;
- Văn phòng UBND tỉnh:
 - + LĐVP, trưởng các phòng, đơn vị;
 - + Lưu: VT, NC.Bên.

CHỦ TỊCH

Lê Ánh Dương